

в динамиката между назоваване и назоваване, и защото е отражение, той стои по дефиниция между конкретното и психичното, между видимото и отражението му. Неговата същностна двойственост позволява и периодичното преструктуриране на отношенията между Аза и света. Всеки художествен текст е израз на Аза, но изобразителните концепции и следователно похвати се променят. Пенчо-Славейковата индивидуалистка перспектива не просто измерва, но създава „света чрез Аз“, мисли света, доколкото е създаден от Аза (цялостната концепция за „На Острова на блажените“ например), създава поетически свят с ницшеанското кредо, което гласи: „А това, което назовете ваш свят, трябва тепърва да бъде сътворено от вас“. Символисти като Пейо Яворов, Теодор Траянов и Христо Ясенев, по-нататък, обитават света в душата замък, сред предмети усещания. Символистичният „предмет“ се мярка тук-там из безплатна мрежа от видения, от усещания и мисли. В „Regina mortua“ рядко срещаме ясен предметен (текстурен) контур, дори какъвто и да било конкретен фрагмент, а когато се появи в ефирната поетическа тъкан, той е натоварен с изцяло символни функции (листа, папрати, мъх, палми). Аналогична функция имат „отрязъците“ конкретност в типично символистичното стихотворение на Яворов – „Теменуги“: храсти, бодил, тръни. Поет, превърнал себе си, душата, мислите и чувствата си в своя основна тема, поетът, който митологизира себе си вярва, че „Няма дух и няма вещ/ вън от гърдите мои-пещ“. Множественото число на символистическия образ го лишава от конкретност, превръща го в ефирно образуване, листата, билките, тревите, теменугите, стените, скалите и олтарите на Христо Ясенев се развиват изцяло като абстрактни образи с призрачни, мними контури. Тези части действителност – те не са съставени от материя, те са изцяло символно-алюзивни, асоциативни.

По-нататък Гео Милев и Чавдар Мутафов търсят да изразят „Аз чрез света“, вграждат себе си в предметно-видимия свят. *Текстурното изобразяване* се превръща постепенно в ключов естетически похват, то гради декоративния, експресионистичния и, после, неореалистичния образ. Авангардистите работят с изразността на подчертаната текстура на изображението, както и с естетиката на подробно-предметното, обстоятелствено изображение. Напрежението на Аза личи в обилното натрупване на предмети, Азът в „Септември“ тупти, пронизва осезателно всеки един фрагмент на видимото – мътни вади, чукари, камънаци, всеки един предмет от това видимо – овчарски пладница, парцаливи торби, тояги, търнокопи, вили, копрали, брадви, коси, топори, ѝ кулминира в поетовия Аз – слънчогледът. Революерът от шоколад на Николай Марангозов е плътно осезаем, а нощта е в тънко лунно трико, материята се наслаждава почти де-